

30 juni 2021

Verklaring over ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

30 juni 2021

Inhoudsopgave

1	Verklaring over ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren	3
1.1	Bijdragen aan duurzame toekomst huidige en toekomstige generaties	3
1.2	Toelichting op wijzigingen in deze verklaring	3
1.3	Due diligence proces	3
1.4	Beschrijving van ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren	5
1.5	Gebruikte ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria	7
1.6	Beloningsbeleid en duurzaamheidsrisico's	8

1 Verklaring over ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

1.1 Bijdragen aan duurzame toekomst huidige en toekomstige generaties

Pensioenfonds Rail & OV belegt duurzaam om bij te dragen aan een duurzame toekomst voor huidige en toekomstige generaties. Wij streven via onze beleggingen naar (maatschappelijke) langetermijnwaardecreatie, bijvoorbeeld door een dialoog aan te gaan met ondernemingen over de negatieve impact van hun activiteiten op de samenleving en het milieu. We houden rekening met duurzaamheidsrisico's bij het uitvoeren van de pensioenregeling waardoor het rendements-risicoprofiel kan worden verbeterd. Voor het fonds bestaat rendement uit financieel rendement, alsmede impact op de maatschappij. Het gaat om duurzaamheidsrisico's die invloed kunnen hebben op de financiële waarde van beleggingen. Duurzaamheidsrisico's zoals klimaatrisico's of mensenrechtenschendingen identificeren we met behulp van data en informatie van externe partijen. We bepalen hoe duurzaamheidsrisico's het beste beheerst kunnen worden. Bijvoorbeeld door minder of niet te beleggen in ondernemingen, landen of sectoren met hoge duurzaamheidsrisico's. Zo belegt het pensioenfonds niet in thermische kolen. Daarnaast gebruikt het pensioenfonds zijn invloed als belegger om ondernemingen aan te zetten hun prestaties op het gebied van duurzaamheid te verbeteren. Tevens onderschrijft het pensioenfonds zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van deelnemers en andere belanghebbenden.

1.2 Toelichting op wijzigingen in deze verklaring

Ten opzichte van de versie van 31 maart 2021 zijn het due diligence proces (paragraaf 1.3), de beschrijving van ongunstige effecten (paragraaf 1.4) en de gebruikte ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria (paragraaf 1.5) uitgebreid met overheden in ontwikkelde en opkomende markten. Daarnaast is de inleiding herschreven.

1.3 Due diligence proces

We hanteren een due diligence proces voor het identificeren, beoordelen, voorkomen, mitigeren, monitoren van en rapporteren over ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren. Het gaat om ecologische en sociale factoren en goed bestuur bij ondernemingen en landen waarin wij beleggen.

We onderschrijven de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer. We voeren de due diligence voor de intern beheerde aandelenportefeuille zelf uit. Voor de overige beleggingen wordt dit extern uitgevoerd. Hierin spelen onder meer EOS at Federated Hermes (EOS) als engagement-provider en Sustainalytics als ESG-dataspecialist een belangrijke rol. Het due diligence proces is een integraal onderdeel van het beleggingsproces en het risicomanagement en bestaat uit vier stappen, deze zijn in de volgende paragrafen uitgewerkt.

Het due diligence proces kent voor de gehele beleggingsportefeuille vergelijkbare uitgangspunten en principes, maar kan in de praktijk verschillen per beleggingscategorie. Dit is het gevolg van de verschillen in de structuur van de beleggingsinstrumenten. Details over het due diligence proces per beleggingscategorie zijn opgenomen in het MVB Due Diligence Proces document.

1.3.1 Inbedden van ESG in relevant beleid en managementsystemen

We onderschrijven de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Daarbij gebruiken wij het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. Wij verwachten ook van onze externe managers, ESG-dienstverleners en/of vermogensbeheerders en van ondernemingen waarin wij beleggen, dat zij conform deze internationale standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken. In nieuwe of gewijzigde contracten met externe dienstverleners vragen wij de OESO-richtlijnen en UN Guiding Principles toe te passen.

1.3.2 Identificeren en beoordelen van daadwerkelijke en potentiële negatieve impact in de beleggingsportefeuille en bij potentiële beleggingen

We screenen onze beleggingsportefeuille op (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu. De negatieve impacts worden geprioriteerd op basis van schaal (is de negatieve impact klein of heel groot?), reikwijdte (hoeveel mensen zijn getroffen of wat is de omvang?) en mate van onomkeerbaarheid (kunnen de getroffen mensen worden gecompenseerd of kan de schade worden hersteld?). De mate van waarschijnlijkheid wegen we mee.

Bij het beoordelen van de daadwerkelijke en potentiële negatieve impact betrekken wij waar relevant externe belanghebbenden, experts, NGO's en instituten. Voorbeelden hiervan zijn Sustainalytics, EOS, de Wereldbank, Freedom House, International Trade and Union Confederation (ITUC) en Yale University. De verdere invulling hiervan staat beschreven in ons [beleid voor betrokken aandeelhouderschap](#).

1.3.3 Negatieve impacts voorkomen en/of mitigeren

Als ondernemingen in onze beleggingsportefeuille (potentieel) negatieve impact veroorzaken, gebruiken wij onze invloed om deze impact te voorkomen en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal mogelijk te maken. Dit doen wij onder andere via engagement op basis van ernstige en structurele schendingen van mensen en arbeidsrechten, milieu en anticorruptie en/of door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. [> Hier kunt u per kwartaal nalezen hoe Rail & OV heeft gestemd.](#)

Als ondernemingen waarin wij beleggen negatieve impact hebben veroorzaakt c.q. daaraan hebben bijgedragen, verlangen wij dat zij herstel en/of verhaal voor benadeelden bieden c.q. daaraan bijdragen. Als ondernemingen waarin wij beleggen direct verbonden zijn met de negatieve impact, verlangen wij dat zij hun invloed aanwenden om herstel en/of verhaal voor benadeelden mogelijk te maken.

In het uiterste geval kunnen wij besluiten om te desinvesteren. Daarbij nemen wij ook de (potentiële) negatieve gevolgen van de desinvestering op maatschappij en milieu mee. De invulling van ons engagement- en stembeleid vindt u [hier](#).

Als landen van staatsobligaties in onze beleggingsportefeuille een te grote negatieve impact veroorzaken, dan sluit Rail & OV deze landen uit. Bedrijven in deze landen die voor meer dan 20% staatseigendom zijn, worden ook uitgesloten. Wij doen dit op basis van objectieve indicatoren van schendingen van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

1.3.4 Monitoring van implementatie en rapporteren resultaten

Wij monitoren de voortgang en impact van ons actief aandeelhoudersbeleid op basis van een kwartaalrapportage van EOS. Hierover gaan we in gesprek en waar nodig sturen wij dan bij.

We monitoren jaarlijks de schendingen van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie door landen.

We publiceren op kwartaalbasis een [rapportage op de website](#) met daarin de belangrijkste resultaten van het actief aandeelhoudersbeleid. Jaarlijks leggen wij aan onze deelnemers en anderen belanghebbenden hierover verantwoording af in het jaarverslag.

We meten, monitoren en rapporteren jaarlijks de CO₂-uitstoot van beleggingen. Uiterlijk 30 juni 2023 rapporteren we in detail over meer ongunstige effecten in het verslagjaar van 2022, in lijn met de Informatieverordening (SFDR). We doen dit aan de hand van de verplichte indicatoren plus de te kiezen indicatoren. Deze indicatoren hebben niet alleen betrekking op ecologische en sociale factoren maar ook op schendingen van anti-corruptie en anti-omkoping (goed bestuur).

We publiceren op onze website een overzicht van bedrijven en een overzicht van landen die Rail & OV uitsluit voor investeringen.

1.4 Beschrijving van ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

We nemen de volgende ongunstige effecten (indicatoren) van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking waarbij ook wordt aangegeven hoe deze ongunstige effecten met maatregelen kunnen worden beperkt. Deze indicatoren zijn ingedeeld naar type belegging (ondernemingen, overheden en vastgoed) en type effect (ecologisch, sociaal of goed bestuur).

Ecologische indicatoren ondernemingen	Maatregelen
Broeikasgasemissies/CO ₂ voetafdruk	<ul style="list-style-type: none"> • We houden in het beleggingsbeleid van aandelenbeleggingen rekening met de CO₂-uitstoot van het fonds. • We meten jaarlijks de CO₂-uitstoot van deze beleggingen en vergelijken die met de CO₂-uitstoot van de referentiebenchmark. • Op aandeelhoudersvergaderingen stemmen we meestal voor klimaatresoluties. • Rail & OV werkt samen met Climate Action 100+ om de CO₂ uitstoot van de 100 grootste uitstoters ter wereld te verminderen. • Jaarlijks voeren we een klimaatrisico analyse uit.
Blootstelling aan CO ₂ intensieve sectoren	<ul style="list-style-type: none"> • We sluiten ondernemingen uit die betrokken zijn bij de winning van thermische kolen en/of afhankelijk zijn van thermische kolen in de energiemix. • We voeren engagement met bedrijven die betrokken zijn bij de winning van thermische kolen en/of afhankelijk zijn van thermische kolen in de energiemix maar net onder de uitsluitingengrens vallen.
Schendingen van milieu	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan de dialoog aan met ondernemingen die internationale gedragsnormen over mensen en arbeidsrechten,

	<p>milieu en anti-corrupctie structureel en ernstig schenden (UN Global Compact) (reactief engagement).</p> <ul style="list-style-type: none"> • We voelen ons in dit geval genoodzaakt om een verandering in het gedrag van de onderneming te bereiken door hiermee een dialoog aan te gaan. • Wanneer deze dialoog niet succesvol wordt afgesloten, wordt deze onderneming uitgesloten.
Ecologische indicatoren vastgoed en hypotheke	
Energieverbruik	<ul style="list-style-type: none"> • We willen in 2023 een gemiddelde energielabel van B behalen op al ons direct vastgoed
Ecologische indicatoren overheden	Maatregelen
	<ul style="list-style-type: none"> • We beleggen niet in staatsobligaties van landen die slecht scoren op het gebied van milieu, mensenrechten, arbeidsnormen en anti-corrupctie. Zie voor details ons landenbeleid.

Tabel 1 Ecologische indicatoren en maatregelen voor ondernemingen, vastgoed, hypotheke en overheden.

Sociale indicatoren ondernemingen	Maatregelen
Schendingen van mensen- en arbeidsrechten	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan de dialoog aan met ondernemingen die internationale gedragsnormen over mensen en arbeidsrechten, milieu en corruptie (UN Global Compact) structureel en ernstig schenden (reactief engagement). • We voelen ons in dit geval genoodzaakt om een verandering in het gedrag van de onderneming te bereiken door hiermee een dialoog aan te gaan. • Wanneer deze dialoog niet succesvol wordt afgesloten, dan wordt deze onderneming uitgesloten. • Ondernemingen in uitgesloten landen waarvan de staat een belang heeft van >20% worden uitgesloten.
Blootstelling aan controversiële wapens (nucleaire, biologische en chemische wapens, clusterbommen, anti-persoons landmijnen, wapens met verarmd uranium en witte fosfor)	<ul style="list-style-type: none"> • We sluiten beleggingen uit in bedrijven die direct betrokken zijn bij de productie van, de verkoop van of het onderhoud aan controversiële wapens.
Blootstelling aan ongezonde producten	<ul style="list-style-type: none"> • We sluiten ondernemingen uit die betrokken zijn bij de productie van tabak.
Sociale en goed bestuur (governance) indicatoren overheden	Maatregelen
Schendingen van mensen- en arbeidsrechten en anti-corrupctie	<ul style="list-style-type: none"> • We sluiten landen uit op basis van Europese of Nederlandse wetgeving als gevolg van sancties van de Verenigde Naties. • We beleggen niet in staatsobligaties van landen die slecht scoren op het gebied van milieu, mensenrechten, arbeidsnormen en anti-corrupctie. Zie voor details ons landenbeleid.

Tabel 2 Sociale indicatoren, goed bestuur en maatregelen voor ondernemingen en overheden.

1.5 Gebruikte ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria

We maken gebruik van de volgende ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria voor het identificeren, beoordelen, voorkomen, mitigeren, monitoren en rapporteren over belangrijke ongunstige effecten.

Bronnen	ESG indicatoren	Screeningscriteria	Methodologieën
Sustainalytics	Sociaal en werknemer, respect voor mensenrechten, anti-corruptie en anti-omkoping	UN Global Compact en OESO-richtlijnen schendingen Management van materiële ESG risico's door ondernemingen	Sustainalytics ESG Risk Rating Controversies Global Standard Screening
Preqin	Klimaat en milieu Sociaal en werknemer, respect voor mensenrechten, anti-corruptie en anti-omkoping	Materiële financiële ESG risico's	Preqin ESG Risk Attribution methodologie
Trucost	Klimaat en milieu	CO2 voetafdruk en intensiteit Exposure van ondernemingen naar thermische kolen	Trucost Methodologie
EOS at Federated Hermes	Klimaat en milieu Sociaal en werknemer, respect voor mensenrechten, anti-corruptie en anti-omkoping	Niet succesvol afgerond engagements op basis van ernstige en structurele schendingen van UN Global Compact en OESO-richtlijnen Duurzaamheidprestaties van ondernemingen	Zie due diligence proces en engagementbeleid in Beleid voor betrokken aandeelhouderschap
Glass Lewis	Sociaal en werknemer, respect voor mensenrechten, anti-corruptie en anti-omkoping	Governance	Zie stembeleid
SASB	Klimaat en milieu Sociaal en werknemer, respect voor mensenrechten, anti-corruptie en anti-omkoping	Materiële financiële ESG risico's	Zie materiality map SASB
World Bank	Rule of law	Mate waarin mensen vertrouwen hebben in en zich houden aan de regels en wetgeving op het gebied van naleving van contracten, bescherming van eigendomsrechten en kwaliteit politie/rechtspraak.	Zie website Worldwide Governance Indicators
World Bank	Voice and accountability	Mate waarin mensen hun eigen regering kunnen kiezen en vrijheid van meningsuiting, vereniging en pers.	Zie website Worldwide Governance Indicators

Freedom House	Political rights	Mate waarin politieke proces eerlijk verloopt, iedereen mee kan doen aan verkiezingen en de gekozen regering onafhankelijk het land kan besturen	Zie website Freedom House
International Trade Union Confederation)	Labor rights	Mate waarin arbeidsrechten worden geschonden.	Zie Methodical Framework
Freedom House	Association and organization rights	Recht om te demonstreren en zich te organiseren in NGO's en vakbonden	Zie website Freedom House
Yale University	Environmental health (Environmental Performance Index)	Luchtkwaliteit, veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen, uitstoot van zware metalen en de kwaliteit van afvalbeheer	Zie EPI Downloads
Yale University	Climate change (Environmental Performance Index)	Uitstoot van broeikasgassen	Zie EPI Downloads
World Bank	Control of corruption	Mate waarin publieke macht wordt misbruikt voor persoonlijk gewin en de staat bestuurd wordt bestuurd door elite en persoonlijke belangen.	Zie website Worldwide Governance Indicators

Tabel 3 Gebruikte ESG-methodologieën, ESG-indicatoren, gegevensbronnen en screeningscriteria.

1.6 Beloningsbeleid en duurzaamheidsrisico's

Ons beloningsbeleid gaat uit van matiging en beheersbaarheid. Het beleid ondersteunt onze missie, visie en strategie. Onze primaire taak is het betrouwbaar, efficiënt en voorspelbaar uitvoeren van de pensioenregeling en het beheren van het pensioenvermogen. We zijn actief in de financiële sector en de beloning staat in verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag zoals gebruikelijk in deze sector. In dit beleid wordt niet expliciet rekening gehouden met duurzaamheidsrisico's.

De beloning van het bestuur sluit aan bij de geldende maatschappelijke opvattingen over beloning. De bezoldiging mag geen negatieve invloed hebben op de zorgvuldigheid van risicomanagement en besluitvorming. Derhalve is gekozen voor een bezoldiging voor bestuursleden zonder variabele componenten. Op die manier wordt de afweging van duurzaamheidsrisico's niet negatief beïnvloed. De beloningen die jaarlijks aan bestuurders worden toegekend, zijn opgenomen in het jaarverslag.